

Олена Кузнецова
Національний університет “Львівська політехніка”
вул. Князя Романа, 3, Львів
Olena.D.Kuznetsova@lpnu.ua

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯПОНІЇ В ТЕЛЕПЕРЕДАЧІ “СВІТ НАВИВОРІТ”

© Кузнецова О., 2022

Стаття містить аналіз та осмислення серій про Японію з популярної української телепередачі “Світ навиворіт”, що висвітлює сучасні гострі соціальні проблеми: самотність, щоденна робота в офісах понад 15 годин, “вигорання” людей на роботі, які не мають часу на особисте життя, сім’ю, відсутність або маленьке за площею житло, де мешкає 2–3 покоління.

Вражає інформація про перше місце у світі японців за суїцидами через втрату роботи, робочий день в офісах, що вдвічі перевищує норму, без вихідних, постійне недосипання.

Телевипуски ілюструють оригінальні незвичайні замітники сім’ї: її прокат на день, прокат собачки на кілька годин або днів, продаж силіконових дівчат-ляльок для чоловічих утіх, платні послуги школярів у лав-барах для зняття стресу наближеннями та ніжними дотиками, або жорсткі зв’язування в барі та побиття плітками, лав-готелі для молодих подружніх пар.

Показано як альтернативою самотності дівчат є сучасні хлопці на годину, що зустрічаються у спеціальних кафе з дівчиною, ведуть приємну для неї розмову, роблять компліменти, а вона платить за ілюзію побачення, ввічливість та випивку.

Зняття стресового стану сприяють також невинні виступи численних ансамблів школярів, що співають і танцюють на сцені для хлопців і солідних чоловіків у залі, яким імпонує юний запал, веселощі, й вони щиро аплодують ученицям.

Показані у телепередачі щорічні бої биків, які також дають емоційну розрядку вболівальникам; Олімпіада в бруді, де молоді люди беруть участь у різних випробуваннях з метою не перемогти, а падати в рідку глину, забруднитися, веселитися, як діти, щоб позбутися стресу чи депресії.

Ключові слова: соціальна проблематика, самотність, суїциди, телепередача “Світ навиворіт”, телевипуски про Японію, способи зняти стрес та депресію.

Актуальність дослідження висвітлення соціальних проблем у телевипусках про Японію в передачі “Світ навиворіт” зумовлена її лідируючою позицією у глядачів, значенням і роллю розкриття прихованої сутності зарубіжних реалій, колом гострих проблем, що формують уявлення телеглядачів про щоденне життя народу, його етнокультурну специфіку.

В умовах технологізації соціального простору Японії, автор і ведучий телепередачі “Світ навиворіт” Дмитро Комаров разом з оператором Олександром Дмитрієвим показують неприховану сутність японської дійсності: гострі соціальні проблеми, причини їх виникнення та шляхи

розв'язання, викликаючи інтерес багатомільйонної телеаудиторії змістом, смислами телепередачі, змушують задуматися над українськими реаліями.

Мета дослідження: розкрити сутність відтворення соціальних проблем випусків телепередачі “Світ навиворіт” про Японію, нове авторське бачення їх розв'язання, що задовольняє допитливість, смаки мільйонної телеаудиторії.

Стан дослідження. Автор статті “Телебачення як засіб втілення соціальної проблематики в інформаційному просторі України” Х. Гурчіані критично розглядає українське телебачення, чії канали, належать олігархам, й де замовчують реальні гострі соціальні проблеми сучасності [1].

У статті Л. Климанської “Медіа-імідж соціальної проблеми” йдеться про імідж соціальної проблеми, що формується через рівень її новизни, заданий проблемний фрейм, оціночні характеристики, зокрема через “героїв” та “антигероїв” соціальної проблеми, міфи та стереотипи соціальної проблеми [2]. Дослідниця О. Михайлова в статті “Соціальна проблематика в телевізійних новинах: огляд теоретичних набутоків” розглядає вивчення відображення соціальних проблем в новинних телепередачах [3]. Дослідниця І. Показаньева у статті “Проблемне поле тревел-журналістики як явища сучасного медіапростору” виділяє та розглядає в історичній ретроспективі етапи розвитку туристських телепередач, з прикладами основних програм про подорожі та туризм на українському телебаченні, виявляє їхні основні риси та тенденції розвитку [4]. Автор статті “Умови та критерії кваліфікації актуальних проблем соціальної практики в медіа” М. Сашук типологізує соціальні проблеми за рубриками українських столичних періодичних видань та виокремлює найтиповіші теми [5].

Наукова новизна дослідження полягає в новому об'єкті – випусках телепередачі “Світ навиворіт” про Японію, новому підході до виявлення суті соціальних проблем Японії як порушення прав людини щодо тривалості робочого дня, соціальної несправедливості щодо відсутності можливості отримання нової роботи та рекордної кількості суїцидів від втрати роботи, самотності, байдужості оточення до соціальних проблем людей однієї з найрозвинутіших країн світу, страшних захворювань, смертей через атомне бомбардування Хіросіми, Нагасакі, сучасних природних катаклізмів (землетруси, цунамі), що викликали аварію на АЕС “Фукусіма” та багатотисячного відстоювання японцями права селян на свою землю, порушеного при будівництві аеропорту Наріта, показ різних видів зняття психологічного впливу соціальних проблем в телепередачі “Світ навиворіт”.

Завдання: визначити та характеризувати соціальну проблематику телепередачі “Світ навиворіт”, встановити вид, кількість піднятих проблем в одній передачі, визначити, яких сфер життя вони стосуються, та способи зняття стресів, депресій індивідуально і на масових заходах, показаних у досліджуваних випусках.

Предмет дослідження: соціальна проблематика про ненормований робочий день офісних працівників, перевантаження на роботі, нереальність знайти нове місце праці після 35 років, психологічні страждання через самотність, закомплексованість японців щодо слухняності, неможливість поспілкуватися ні з ким про свої проблеми на роботі, в сімейному, особистому житті, що викликає суїциди, а також способи індивідуального, масового зняття психологічної напруги від соціальних проблем.

Об'єкт дослідження: сезон “Японія”, 15 випусків авторської телепередачі “Світ навиворіт”.

Методологія та методика дослідження. Використано описовий, аналітичний методи для характеристики соціальних проблем, їх диференціації, кількісний аналіз соціальних проблем

кожного досліджуваного телевізійного випуску, проаналізовано індивідуальні, масові способи зняття психологічної напруги від соціальних проблем, показані у випусках.

Виклад основного матеріалу. У кожній з 15 серій про Японію виявимо та осмислимо соціальні проблеми, встановимо їхній рівень, вплив та способи зняття психологічної напруги (див. таблицю).

Серія 1 “Японія – країна сакури й трудоголиків” починається з показу цвітіння сакури й висловлювання ведучого Дмитра Комарова, що раніше телебачення показувало, як в дні цвітіння сакури, національного символу Японії, японці виходять на ханамі – милуватися квітучими деревами. В 1 серії телепередачі “Світ навиворіт” показано реальність: японці влаштовують пікніки в парках під сакурами, випивають, їдять, спілкуються, веселяться до пізнього вечора. Їхнє життя не таке рожеве, як квіти сакури, – каже ведучий, натякаючи на соціальні проблеми, що є в країні.

Далі він розповідає й показує, як о 7 годині офіси заповнюються клерки в білих сорочках, краватках і костюмах. Японці-службовці працюють мінімум 12 годин на день, багато хто – по 15–16 годин, без вихідних. Сон в метро – звичне явище. Перевтома – національна хвороба японців. Від хороші, перевтоми, помер прем’єр-міністр Японії. Кожний п’ятий японець може померти від перевтоми, це національна соціальна проблема країни. Стимулом для перепрацювання офісних працівників є їхня мінімальна місячна зарплата 3000 \$.

В Японії існують певні правила для службовців: дозволяється спати на робочому місці, однак не можна йти з роботи раніше начальника відділу. У великих компаніях існує посада “проганяли” з офісу після завершення робочого дня. Пізно ввечері, після роботи чимало клерків заходять у бари, ресторани, щоб зняти стрес від роботи, випити пива, саке.

Компанії беруть на роботу студентів, яких навчають. Змінити офісну роботу важко. Особливо неможливо влаштуватися на іншу роботу людям після 35 років.

Соціальною проблемою Японії є суїциди. Ця країна є світовим лідером із самогубств. Ведучий називає конкретні цифри: щороку 2000 людей в Японії кидаються під поїзди. Загалом за рік 30000 японців здійснюють самогубство. Причини: деякі японці “вигорають” на роботі, працюючи по 15 і більше годин, інші у відчаї, що не можуть вирішити фінансові проблеми, чи не можуть влаштуватися на роботу, або страждають від самотності.

В передачі показано, як людям, що вирішили піти з життя, психологічну підтримку, розраду біля скель Тамжамбо добровільно надає колишній поліцейський, пенсіонер, який терпляче вмовляє людей жити і боротися. Ведучий називає цифру: 588 осіб порятував від самогубства цей добрий чоловік.

Серія 2 “Японія – смертоносна риба фугу та місто роботів” основана на ідеї, що конкурентами робітничих професій в Японії є роботи. Це підтверджує знятий ведучим готель у Токіо, який повністю обслуговують роботи: на рецепшені приймає відвідувачів робот-дівчина, сніданок готує робот, чемодан до номера підвозить робот, вікна мие робот, газон біля готелю косить робот. Єдиною людиною в готелі є лише його власник.

Телеведучий розповідає про інші соціальні проблеми японців: малі за площею квартири, в яких живе два, три покоління, і в яких люди не можуть усамітнитися. Показано номери лав-готелю з потаємними кімнатами, які винаймають чоловіки для сексу... зі своєю дружиною. Дмитро Комаров розповідає, що за статистикою 30–50 % японських дітей зачаті в таких готелях. Кожний номер має кімнати з пристосуваннями для сексуальної втіхи. Далі ведучий показує своє поселення в капсулі-готелі для чоловіків, де в кожній соті (номері) є довга подушка з кольоровою фотографією в повний зріст гарної героїні аніме, щоб клієнт спав, обнімаючи дівчину на подушці.

Серія 3. “Аніме “Світ навиворіт” і японські силіконові гареми” демонструє нову соціальну проблему через японське аніме – різновид мультиплікації, що має своїх затятих прихильників, які не тільки захоплюються переглядом, колекціонуванням аніме. Часом такі захоплення мають патологічні форми: дівчата й хлопці намагаються зовні бути точнісінько схожими на героїнь чи героїв аніме, що викликає у них відхід від реальності, як при наркотичній залежності. У передачі

показано місце тусовки таких шанувальників японського аніме, які одягом, зачіскою, макіяжем, рухами, неприродним голосом намагаються відповідати героям улюблених фільмів.

Через аніме багато молодих японців страждають комплексами щодо своєї зовнішності, адже у героїв аніме європейська врода. Деякі дівчата та хлопці прагнуть змінити себе, не тільки вдаючись до різних косметичних змін а й до пластичних операцій, щоб бути абсолютно подібними до героїв аніме.

Серія 4 “Японія: жахливі традиції минулого та таємниці індустрії для дорослих” розкриває гостру соціальну проблему Японії – самотність молодих людей. В країні 30 мільйонів неодружених людей до 30-ти років. Для зменшення цієї проблеми розвинута індустрія боротьби з самотністю.

Ведучий Дмитро Комаров випробовує на собі в барі антидепресант для дорослих, шибарі, старовинну систему зв’язування ворогів.

У передачі показано як можна купити за тарифом лав-бару невинні обійми старшокласниці або просте спілкування в кафе з хлопцем чи дівчиною.

Серія 5 “Сім’я в аренду, похорони за життя та сад трав’яної сакури” показує, що в Японії є незвичний сервіс з прокату сім’ї на вихідний. Можна обрати собі дружину з сином чи донькою на свій смак. Ведучий Дмитро Комаров у службі “Сім’я в аренду” обрав дружину з донькою, ходив з ними в супермаркет, купив продукти для українського борщу, готував обід, розважався. Журналіст зрозумів, що японці так імітують справжню родину, якої їм бракує.

Серія 5 також показує як самотні, середнього віку люди заздалегідь готуються до своєї смерті: у спеціальному відділі супермаркету вибирають, приміряють собі труну, обговорюють і схвалюють ритуал поховання, фотографуються для фото на дверцятах комірки в стіні супермаркету, куди поставлять їхній прах і наперед оплачують всі послуги.

Ще один сюжет про соціальну проблему терпеливого ставлення до інвалідів, людей похилого віку показано на прикладі 87-річного японця та його дружини, яких знає вся Японія, як символ справжньої любові. Щоб вивести з депресії свою осліглу від цукрового діабету дружину Ясуко, яка не вставала з ліжка, не їла, тільки плакала, чоловік висаджує навколо будинку трав’яну сакуру й доглядає квіти понад 30 років, аби кохана могла чути їх запах та радіти життю. Тепер до них щодня ходять туристи, щоб помилуватися квітами та побачити справжню любов.

Серія 6 “Сходження на Фудзіяму та винахідник караоке”. Ведучий Дмитро Комаров наочно показує як розв’язати гостру соціальну проблему Японії вивести з депресії повернути до життя людей, схильних до суїциду. На скелі, з якої стрибають самогубці, Дмитро Комаров зустрічає двадцятисемилітню жінку Яйю, маму двох дітей, яка має чоловіка, матеріально забезпечена, працює водієм-дальнобійником, але нав’язлива ідея піти з життя переслідує її. Вона нещодавно намагалася стрибнути зі скелі, але її в останню мить піймав колишній поліцейський Шигісан, який вже врятував від самогубства більше 500 людей. Розмовляючи з Дмитром Комаровим, жінка сказала, що вона не передумала піти з життя, хоча в неї за мірками суспільства є все, але в неї немає сенсу життя. Телеведучий запрошує її піднятися на найвищу вершину Японії – священну гору Фудзіяма, що знаходиться у власності монастиря. Дмитро переконує її, що сходження – найкраще перезарядження енергією, найкращий антидепресант, намагається повернути їй віру в майбутнє та пропонує зустріти схід сонця на вершині священної Фудзіями. Молода жінка погоджується.

Хоча в цей час не туристичний сезон, з гори зсувається каміння, небезпечно підніматися на вершину, Дмитро Комаров добивається дозволу й супроводу двох професійних гідів. Жінка, хоча й сумнівається, погоджується піднятися на вершину. Її настрій змінюється на кращий, коли зустрічає на горі схід сонця. Сходження продовжується, але на висоті 2700 метрів Яйю стало зле. Дмитро дав їй подихати киснем з балончика, який повернув їй свідомість. Підніматися на гору було нелегко, ноги провалювалися то в сніг, то в гравій. Але всі продовжували сходження на вершину Фудзіями, де за легендою живуть боги. Біля кратеру зіпсувалася погода, сильний вітер ніс сніг, видимість стала поганою. Яйю героїчно себе поводить, розповідає, що їй важко дихати і кожний крок робити дуже важко, але на душі стає все легше. Дмитро вітає її з підйомом на

вершину. А вона дякує та каже, що завдяки сходженню вона зрозуміла, наскільки вузьким було її сприйняття буття. Подолавши тяжкі випробування підйому на вершину, молода жінка знову відчула смак до життя й пообіцяла більше не робити спроб самогубства. На вершині ведучий та Яйю розгорнули державний прапор України разом з гідами, а оператор зняв цю мить.

Зійшовши з гори, Дмитро Комаров поїхав з оператором до мегазірки Дайсуке, винахідника караоке, що зробило мільйони людей, які впадали в розчарування і депресію, веселішими. Вони приходили в кафе, співали під музику караоке, раділи й відчували себе щасливими. Винахідник караоке свій винахід своєчасно не запатентував, згодом інші люди вдосконалили його і продовжують піднімати настрій, лікувати душі.

Серія 7 “Наймасштабніший землетрус Японії та вибух на АЕС “Фукусіма”” показує екологічні соціальні проблеми – страшні наслідки стихій. 11 березня 2011 року в Японії відбувся землетрус у 9 балів, що викликав надзвичайно сильне цунамі, яке трощило кораблі, зносило і заливало водою будівлі, машини. Стихія зруйнувала долі більше двадцяти тисяч японців, 2000 людей зникли безвісти. Обірвані вітром дрти на АЕС “Фукусіма” спричинили вибухи чотирьох блоків атомної станції, які до сьогодні ремонтують.

Дмитро Комаров показав унікальні інтерв’ю з керівником справжніх героїв, токійських пожежників, що гасили вогонь на блоках АЕС та з людьми, свідками стихії, які знімали телефоном цунамі, як їм здавалося, у свої останні хвилини життя. Вони самі вижили, та втратили дітей, рідних, і в цьому полягає страшна соціальна катастрофа японців.

Серія 8 “Як виглядає АЕС “Фукусіма” сьогодні” присвячена соціальним проблемам людської безвідповідальності й відповідальності, людяності й втрати людяності заради власного спасіння. Дмитро Комаров і оператор Олександр Дмитрієв, ризикуючи власним здоров’ям, отримали дозвіл і поїхали в закриту червону зону відчуження біля АЕС, знімали на камеру покази дозиметра й були вражені, що в японському Чорнобилі немає мародерів, лише сліди землетрусу, який розкидав речі по кімнатах, але всі цінності, дорога побутова техніка в квартирах стоять на місці, навіть у дворах надзвичайно дорогі колекційні авто.

Оператор зняв інтерв’ю з працівниками АЕС, які відновлюють атомну станцію Фукусіма, а також у фермера, єдиного жителя зони відчуження, який в день аварії рятував не своє життя, а життя сотень кинутих на волю долі голодних домашніх тварин, собак і котів.

Серія 9 “Криваве озеро й заковування в вулканічний пісок” показує, як команда “Світу навиворіт” також відвідала унікальне “пекельне” місто Ібусукі на острові Кюсю, що є екологічною соціальною проблемою, адже це найгарячіше місце однієї з сейсмічно активних зон світу, де відбувається 90 % землетрусів на планеті. Звичкі японці живуть за кілька кілометрів від активного вулкану Сакурадзима, який щодня вибухає, висипаючи на вулиці, транспорт, перехожих вулканічний попіл. А японці час від часу поглядають на вулкан, визначають куди вітер дме. Якщо на них, то дістають захисні окуляри, шапки, плащі, якщо в інший бік – продовжують свої справи, ніби нічого не сталося.

У випуску показано як Дмитро Комаров варить яйце на “кривавому” озері, названому так через оранжево-червоні відтінки води, що кипить і булькає. Телеведучий випробує на собі незвичну послугу – заковування в гарячий вулканічний пісок на пляжі, після чого видно тільки його голову та ноги. Така процедура не лише прогріває тіло, а й заспокоює.

Ще один спосіб втечі від депресії спробував на собі ведучий, коли босим пройшов горілим вугіллям.

Серія 10 “Секрет довголіття японців та полювання на змію” показує, що довголіття жителів острова Окінава давно не дає спокою вченим усього світу. В наш час понад 1000 жителів острова відзначили столітній ювілей. Дмитро Комаров також намагається розкрити секрет долголіття. Одна з таємниць – у харчуванні водоростями мазуко, що ростуть тільки в цій місцевості. Ведучий скуштував екзотичні японські страви з сирих органів тварин, що продовжують життя, а також вполював змію, що яку використовують для лікування смертельних, зокрема онкологічних хвороб.

Серія 11 “Хіросіма й Нагасакі: історії тих, хто вижив” розкриває світову екологічну проблему після ядерного бомбардування американськими військовими літаками Японії. 6 серпня 1945 скинули першу атомну бомбу на Хіросіму, а через три дні на Нагасакі. Ведучий Дмитро Комаров показує історичні кадри катастрофи, розповідає про наслідки самої жорстокої трагедії людства, що й сьогодні дає про себе знати. В інтерв'ю очевидці, які чудом вціліли, розповідають про свої багаторічні страждання, важке, тривале лікування та мученицьку смерть рідних.

Серія 12 “Таємниці злочинного клану якудза” показує світову соціальну проблему, одне з найбільших злочинних угруповань Японії – якудза. Оператор Олександр Дмитрієв знімає фестиваль Сандзя-мацурі, де крокують члени мафії якудза в одних стрингах, їх тіла в кольорових тату охороняє поліція. В передачі показані соціальні проблеми виходу з мафії, страшні звичаї злочинного клану, один з яких відрубувати пальці рук за невиконану роботу.

Серія 13 “Японський Робінзон Крузо та аеропорт Наріта” показує протест японця, який працював офіціантом, барменом, фотографом та від постійної неприродної гонитви за грошима втікає з міста на безлюдний острів у тропіках й там живе десятки років. Його не лякають самотність і проблеми острівного життя. Він спить ув палатці, щоранку робить зарядку. Сам собі готує. Має посуд й портативний холодильник, де зберігає продукти, що привозять туристи. Але нікому не дозволяє лишатися на острові. Він приймає численні подарунки від ведучого й оператора передачі “Світ навиворіт” та дозволяє їм лишитися на три дні.

Наріта – другий аеропорт Токіо, став відомий завдяки ЗМІ не тільки в Японії, а у всьому світі через протести людей, яких поліція виганяла з їхньої приватної землі, будинків для подовження полоси злету для літаків. Протестуючих приїхали підтримати жителі з усієї Японії. Дмитро Комаров взяв інтерв'ю у молодого господаря, який показав своє зразкове господарство з вирощування й переробки овочів та розповів про 10-тисячну підтримку протестуючих. Показані документальні кадри як поліція била людей кийками, поливала водою, але вони вистояли. Ведучий піднявся на вежу, яку колись збудували активісти і яка нині стоїть серед букових дерев, заважаючи літати над огородами. Ця серія показує згуртованість, незламність японців у відстоюванні законних прав на свою землю, житло, роботу.

У цій серії також показано вирішення глобальних екологічних, соціальних проблем – сортування сміття жителями багатоквартирного будинку, де на першому поверсі у просторому чистому приміщенні кожний різновид непотребу покладений в підписаний ящик чи пластиковий смітник з кришкою.

Чимало сміття в Японії переробляють. Показано як спресовані та щільно зв'язані пластикові пляшки засипають бульдозери землею, утворюючи острови, розширюючи територію Японії, на яких згодом зводять будівлі.

Серія 14 “Японський шоу-бізнес та змагання в басейні з глини” продовжує тему анти-депресантів. В наш час у Японії еліксиром від самотності чоловіків є запальні виступи чисельних поп-груп школярів. На їхні концерти приходять молоді й старші чоловіки, щоб отримати запал юної енергії учениць й щиро аплодують їм за життєрадісні пісні та гарний настрій.

У цьому випуску також показано як ведучий відвідав щорічний захід масового психологічного розвантаження, одну з самих незвичних олімпіад у світі, де виступив як учасник від України. Водночас він вів репортаж і коментував як закомплексовані традиціями молоді японці, які на роботі контролюють глибину своїх поклонів керівникам, раніше начальника не йдуть з роботи, а ставши учасниками Олімпіади в грязі, потішаються, як діти, бавлячись, купаючись у басейні з рідкої глини, що також лікує депресію та стрес.

Серія 15 “Поєдинок з борцем сумо, секрети гейш” показує кращих борців сумо, стародавнього єдиноборства. В Японії чимало затятих вболівальників цього унікального виду спорту, які переможців вважають справжніми зірками спорту, що дарують присутнім азартні відчуття, знімають нервову напругу.

Дмитро Комаров у чайному будиночку розпізнає хлопця, який демонструє мистецтво гейші, намагаючись розслабити гостя. Показано ведучого телепередачі на вулиці в макіяжі, одязі, взутті гейші та його коментарі.

Таблиця

Соціальні проблеми Японії у телепередачі “Світ навиворіт”

№ серії	Назва випуску телепередачі	Дата виходу телевипуску	Підняті соціальні проблеми Японії	Кількість переглядів одного випуску станом на 15.01.22	Кількість соцпроблем у випуску / кількість шляхів їх вирішення
1	2	3	4	5	6
1	Японія – країна сакури і працеголів	08.09.17	Суїциди, самотність, перепрацювання на роботі, недосипання	6 236 670	4 / 0
2	Японія – смертоносна риба фугу та місто роботів	15.09.17	Малометражні квартири, лавотелі для сімейних та капсулотелі для чоловіків	6 116 066	1 / 2
3	Аніме “Світ навиворіт” і японські силіконові гареми	21.09.17	Відхід від реалістичності через захоплення аніме, штучне уподібнення молоді до героїв аніме	1 518 311	2 / 0
4	Японія: жахливі традиції минулого та таємниці індустрії для орослих	29.09.17	Індустрія боротьби з самотністю, хлопці на замовлення в барах та дівчата в кафе за тарифом	1 670 722	0 / 2
5	Сім’я в аренду й похорони за життя	05.10.17	Самотність, аренда дружини, дочки й песика, організація за життя своєї траурної церемонії	3 900 675	0 / 3
6	Сходження на Фудзіяму та винахідник караоке	13.10.17	Сходження на Фудзіяму як протистояння суїциду. Караоке – засіб від стресу, для поліпшення настрою	4 023 223	0 / 2
7	Наймасштабніший землетрус Японії, цунамі, вибухи блоків АЕС Фукусіма	27.10.17	Екологічні проблеми, смерть, хвороби як страшні наслідки землетрусу, цунамі, аварії на АЕС Фукусіма	2 085 789	3 / 0
8	Як виглядає АЕС Фукусіма сьогодні	03.11.17	Неетичні соціальні проблеми, відповідальність і втрата людяності	5 290 217	2 / 1

Продовження табл.

1	2	3	4	5	6
9	Кроваве озеро та заковування в вулканічний пісок	09.11.17	“Пекельне” місто лікує від страху та депресії звиканням та заковуванням	4 931 239	0 / 2
10	Секрет довголіття японців і полювання на змію	17.11.17	Довголіття на Окінаві через харчування водорослями мазуко, живим органами тварин та лікування природними ліками	4 752 504	0 / 2
11	Хіросіма і Нагасакі: історії тих, хто вижив	24.11.17	Смерть, променева хвороба, втрата близьких, знищення всього як наслідки атомного бомбардування	3 193 193	4 / 0
12	Таємниці злочинного клану якудза	01.12.17	Вихід з мафії, невиконання завдання та покарання члена якудзи відрубанням пальця	6 473 884	2 / 2
13	Японський Робінзон Кру-зо й аеропорт Наріта	08.12.17	Одиничний та масовий протест проти порушення прав людини	3 847 191	2 / 1
14	Японський шоу-бізнес та змагання в басейні грязі	14.12.17	Концерти школярів та Олімпіада в грязі як антидепресанти	4 387 246	0 / 2
15	Поєдинок з борцем сумо та секрети гейш	22.12.17	Борці сумо та гейші знімають стресовий стан	6 915 884	0 / 2

Висновки. Аналіз контенту випусків про Японію телепередачі “Світ навиворіт” показав, що її соціальна проблематика реалізується крізь призму соціального захисту людини та індивідуальне й масове розв’язання проблем.

Виявлено, що 8 телевипусків про Японію “Світу навиворіт” показують соціальні проблеми, 11 телевипусків – шляхи вирішення соціальних проблем. Найстрашнішими, глобальними є наслідки атомного бомбардування 1945 року, про які розповідають очевидці та документальні кадри. Сучасна смертоносна японська трагедія 2011 року: одночасно землетрус, цунамі та аварія на АЕС. Однак на другому місці за смертністю соціальна проблема – самогубство. Японія посідає перше місце в світі за суїцидами. Особлива увага проблемі самотності молодих, що впливає на їх фізичне, психічне самопочуття.

Зворотна сторона, “виворіт” життя японців – це гібрид гострих соціальних проблем. Телевипуски чесно відтворюють й аналізують гострі сучасні соціальні проблеми з домінуванням інформативної, пізнавальної та аналітичної функцій. Виявлено в телевипусках про Японію соціальні проблеми: неможливість працевлаштування службовцям після 35 років, перевантаження працівників офісів через надмірний робочий день, житлові, інтимні проблеми молодих сімей, які мешкають з батьками в малогабаритних квартирах. Глобальні соціальні проблеми через землетрус, цунамі, втрата близьких, житла, автомобіля, техногенні аварії на АЕС Фукусіма та відселення людей з “червоної” зони.

Автор і ведучий Дмитро Комаров намагається розкрити причини та наслідки гострих соціальних проблем Японії, третьої економіки світу.

Драматизм соціальних проблем Японії приваблює телеаудиторію, сприяє популярності телепередачі в інших країнах. Водночас телепередача не “руйнує” стереотипи про Японію як успішну державу, а відкрито й об’єктивно показує життя народу, змінюючи ідеальне сприйняття країни на реалістичне.

За розкриттям шокуючих фактів про самогубства в передачі “Світ навиворіт” стоять соціальні, психологічні й державні проблеми. Розкриття соціальних проблем Японії в телепередачі “Світ навиворіт” є адекватним дійсності, зразком якісної, незаангажованої, непроплаченої журналістики, що зумовлює вихід української телепередачі завдяки YOU TUBE на світовий ринок та її високі, постійно зростаючі рейтинги у телеглядачів різних країн.

Щодо державних проблем Японії, то відсутня соціальна відповідальність роботодавців щодо збереження здоров’я працівників офісів. Роботодавці в Японії мали б слідувати правовим нормам, встановленим як на національному, так і на міжнародному рівні. Необхідно в Японії закріпити в трудовому праві норми робочого дня працюючих у різних сферах.

Сучасна українська авторська телепередача “Світ навиворіт” Дмитра Комарова як документально-популярна тревел-журналістика незаангажовано виконує свої завдання презентації етносів та образів закордонної держави. Це не легке розважальне тревел-шоу, що ігнорує політичні, соціальні, економічні та проблеми міжнародних відносин заради реклами й комерціалізації в випусках. Телепередача не містить інфотайменту, віддаючи перевагу етичним принципам демократичної журналістики: правдивості, чесності, об’єктивності, порядності, поваги до чужих культур, соціальної відповідальності за показаний контент. А це свідчить, що “Світ навиворіт” має великий потенціал розвитку соціальної проблематики та дає підстави визначити її перспективним трендом сучасних ЗМІ України.

Пропозиції. Перспективним для подальшого дослідження видається відстеження глядацької реакції на висвітлення соціальних проблем зарубіжжя у випусках телепередачі “Світ навиворіт”, що відображають актуальну соціальну проблематику, оприлюднені відгуки, коментарі, згадки в соціальних мережах, обговорення у блогах тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гегелева Н.С. Тревел-журналистика на российском телевидении // Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Литературоведение, журналистика. 2016. № 2. С. 128–133.
2. Гурчіані Х. Телебачення як засіб втілення соціальної проблематики в інформаційному просторі України // Образ. 2014. Вип. 15. С. 13–19.
3. Климаська Л. Д. Медіа-імідж соціальної проблеми / Л. Д. Климаська // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2009. Вип. 15. – 650 с.
4. Михайлова О. Соціальна проблематика в телевізійних новинах: огляд теоретичних набутоків // Актуальні питання гуманітарних наук. 2016. Вип. 15. С. 189–195.
5. Показаньева И. В. Проблемное поле трэвел-журналистики как явления современного медианпространства [Электронный ресурс] / И. В. Показаньева // Медиаскоп. 2013. No 3. Режим доступа: <http://mediascope.ru/node/1385>; Все о туризме. – https://tourlib.net/statti_tourism/pokazanyeva.htm.
6. Сашук М. І. Умови та критерії кваліфікації актуальних проблем соціальної практики в медіа // Наукові записки Інституту журналістики КНУ імені Т. Шевченка. 2013. Т. 53. С. 190–194.

REFERENCES

1. Gegeleva, N. (2016). Travel-journalism on Russian television // Bulletin of the Peoples' Friendship University of Russia. Ser. Literary studies, journalism. 2016 // <https://cyberleninka.ru/article/n/trevel-zhurnalistika-na-rossiyskom-televidenii>.
2. Gurchiani, Kh. (2014). TV as a means of embodying social problems in the information space of Ukraine // obraz. 2014. Issue 15. Pp. 13–19.

3. Klymanska, L. (2009). Media-imidj socialnoyi problemy / L. D. Klymanska // Metodologiya, teoriya ta praktyka sociologichnogo analizu suchasnogo suspilstva. Kh. : KhNU imeni V. N. Karazina, 2009. Vyp. 15. 650 s.
4. Mikhailova, O. (2016). Social problems in TV news: an overview of theoretical achievements // actual issues of Humanities. 2016. Iss. 15. Pp. 189–195.
5. Pokazanyeva, I. (2013). The problematic field of travel journalism as a phenomenon of modern media space [Electronic resource] / I. V. Pokazanyeva // Mediascope. 2013. No. 3. Access mode: <http://mediascope.ru/node/1385>; All about tourism. – https://tourlib.net/statti_tourism/pokazanyeva.htm.
6. Sashchuk, M. (2013). conditions and criteria for qualification of actual problems of social practice in media // scientific notes of the Institute of journalism of Taras Shevchenko National University of Kyiv. 2013. vol. 53. Pp. 190–194.

Olena Kuznetsova

SOCIAL PROBLEMS OF JAPAN IN THE TV SHOW “SVIT NAVYVORIT”

The article contains an analysis and comprehension of the series about Japan of the popular Ukrainian TV show “World inside out”, which covers modern acute social problems: loneliness, daily work in offices for more than 15 hours, “burnout” of people at work who do not have time for personal life, family, lack of housing or small housing where 2–3 generations live.

There is an impressive information about the first place in the world of Japanese suicides due to job loss, working day in offices, twice the norm, without days off, constant sleep deprivation.

TV shows illustrate the original unusual substitutes for the family: renting it for a day, renting a dog for a few hours or days, selling silicone doll girls for men’s comfort, paid services for schoolgirls in love bars to relieve stress with close and gentle touches, or tough touches. baring and gossiping, bench hotels for young couples.

It is shown as an alternative to the loneliness of girls are modern guys for an hour, who meet in a special cafe with a girl, have a pleasant conversation for her, make compliments, and she pays for the illusion of dating, politeness and drinking.

Innocent performances of numerous ensembles of schoolgirls who sing and dance on stage for boys and solid men in the hall, who are impressed by the young passion, fun and they sincerely applaud the students, also help to relieve stress.

The annual bullfights are deliberately shown in the TV show, which also gives emotional relief to the fans; The Olympics in the mud, where young people take part in various trials in order not to win, but to fall into the liquid clay, get dirty, have fun like children to get rid of stress or depression.

Key words: social issues, loneliness, suicides, TV show “World inside out”, TV shows about Japan, ways to relieve stress and depression.